

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. De Quarta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

tus, qui impedimentum tollere potest. *argumento l. Sed etsi. 26. §. At Prator. ff. Ex quibus causis maiores.* & alioquin excommunicatus ex propria iniquitate commodum ferret, quandoquidem id ordinarii Iuris est, ut qui intra tempus definitum agere intermit- tit, postea excludatur, seu contra eum excipi ac præscribi possit.

CAPITVLVM II.

Nihil.

PARAPHRASIS.

S. Gregorius I. Papa ad Italicam Patriciam l. 2. Epistola 58. Regist. scribit, tamen si ipse jura quædam Ecclesiastica, concordie causâ, & ne tumultus, vel scandalum oriatur in iudicio, repetere intermiserit, imò etiam non se repetiturum promiserit, tamen per talem taciturnitatem, aut patientiam nolle se successoribus suis Pontificibus in rebus pauperum præiudicium aliquod generari.

SUMMARYM.

1. *Prælati propter vitandum scandalum remittere potest aliquid de juribus Ecclesie, ita tamen ut nullum præiudicium, aut præscriptio in futurum oriatur.*
 2. *Taciturnitas & patientia Prælati non repetentis bona Ecclesie, non præiudicat successoribus, quo minus ipsi repetere possint.*
- Propter eam tamen, & Prælati negligentiam, concurrente bonâ fide, viâ præscriptionis jura Ecclesie amitti possunt.*

NOT. Vnic. Prælati propter vitandum scandalum quandoque aliquid de Juribus Ecclesiasticis, aut causarum piarum remittere potest, ita tamen ut in futurum nullum præiudicium, aut præscriptio oriatur, quamobrem protestari interdum debet, quòd eiusmodi remissionem liberè faciat, non ex obligatione.

Possumus etiam aliter colligere *ex text. c.* quòd taciturnitas & patientia Prælati non repetentis bona Ecclesiastica, vel ad causas

pias destinata, non præiudicat successoribus quo minus ipsi repetere possint, nam sicuti Prælati talia bona expressè dare non potest, ita nec tacitè per renunciationem præsumptam ex taciturnitate.

Interim non negamus, quin jura Ecclesie viâ præscriptionis amitti possint propter negligentiam & taciturnitatem Prælati, sed hoc fit concurrente bona fide, quæ oritur ex ignorantia, cum videlicet existimat is, qui præscribit, jus v. g. decimarum non ad Ecclesiam illam, sed ad se pertinere, vti docui. *l. 3. tr. 4. de just. c. 10. n. 6. in fine.*

CAPITVLVM III.

Sanctorum.

PARAPHRASIS.

Si Ecclesia possessionem aliquam 30. annis pacificè & bona fide, quamvis siue titulo possedit, postea ei auferri non debet, si tamen denunciatio aut proclamatio synodalis ante cessit, ea præscriptionem interrumpit.

NOT. Vnicum. Jure antiquo Præscriptio in rebus immobilibus sine titulo, 30. annorum spatio contra Ecclesiam etiam perficiebatur, nunc verò 40. anni requiruntur, ut mox patebit.

CAPITVLVM III.

De Quarta.

PARAPHRASIS.

Clericus contra Episcopum quartam decimarum & oblationum funeralium intra annos 40. præscribere potest, nisi interea Ecclesia Cathedralis caruerit pastore, qui jura Ecclesie exigere debuisset. Porro 30. annorum præscriptio, quæ olim in rebus immobilibus, ac juribus, tanquam ordinaria longissimi temporis statuta erat. *l. 3. C. de præscription. 30. vel 40. annorum à Romana Ecclesia non recipitur, si aduersus jura Ecclesiarum tendat.*

S Y M M A R I V M.

1. De jure communi quarta pars decimarum & funeralium oblationum debetur Episcopo. Utræque pluribus locis abolita est.
3. Contra Ecclesiam carentem Rectore qui jura eius defendere debet, non currit prescriptio.
3. Contra eandem in rebus immobilibus ac juribus non procedit prescriptio minor 40. annis, interdum opus est tempore immemoriali. Quando?
4. Idem est de legatis, aut donatis ad causam piam, ratione quorum Episcopus loci agere debet, si executor alius constitutus non sit.
5. Pauperibus post prescriptionem competit beneficium restitutionis in integrum quadriennio non minus quam aliis piis locis.

NOT. I. Spectato communi jure, Episcopo pars 4. ex decimis (quæ dicitur quarta decimarum) & pars 4. ex funeralibus oblationibus (quæ portio specialis Canonica appellatur) debetur. De quarta decimarum habes in *c. Conquerente. 16. de officio Ord. & dixi l. 4. tr. 5. de just. c. 4. n. 6. de portione Canon. funeralium in c. Requisisti. 13. de testamentis. & dixi l. 3. tr. 5. c. Ultimo. n. 13. Quibus locis monuit quartam decimarum, tum quartam funeralium pluribus locis abolitam esse.*

2 NOT. II. Dum Ecclesia caret Rectore, qui jura eius defendere debet, non procedit contra eam prescriptio, ut dixi in *c. 1. hoc tit. & ampliari debet 1. Si Ecclesia caret Rectore immediato, ad quem pertinet actio & defensio, quod prescriptio non procedat, tamen mediatus, videlicet Episcopus, aut Papa agere possit, ut docet Abbas. in *c. 2. de rest. spoliat. 2. Ampliari debet quod vacante Ecclesia non procedat prescriptio contra jura, quæ ad Prælatum & Conuentum communiter pertinent. Sicut tradit Abbas. cit. c. 1. n. 4. Mol. tr. 5. de just. D. 11. n. 16. Cum enim Ecclesia defensore ac Rectore proprio & principali careat, lites circa jura eius (nisi ad Capitulum propriè pertineant) eo tempore cessare debent. *c. ult. ne***

sede vacante. ; vbi gloss. ait. verb. vacante. quod vacante fede nihil fieri debeat, per quod ei præiudicari possit. Tamen si verò Innoc. in c. Cum dilectis. n. 1. de consuet. gloss. in Clement. ult. verb. renocari. de Procurat. existimet, quod conuentus Monasterii, vacante Prælatura, Syndicum constituere, & per eum pro juribus Monasterii agere possit; tamen non ideò fateri debemus, quod vacante Prælatura & non agente Conuentu prescriptio currat contra Monasterium, quandoquidem proprius ac principalis administrator & defensor deest.

NOT. III. Contra Ecclesiam in rebus immobilibus ac juribus non procedit prescriptio minor annis 40. Ita hic & *c. Ad aueres. 6. hoc tit. Authent. de Eccles. tit. 8. Pro temporalibus. collat. 9.* Verum non semper sufficiunt 40. anni, sed interdum opus tempore immemoriali, si videlicet jus commune Canonicum prescribenti resistat, neque istitulo colorato adiuetur. Vti habetur in *c. 1. hoc tit. in 6. & docui l. 3. tr. 1. de just. c. 8. n. 14. & l. 4. tr. 6. c. 6. n. 7.*

Addendum est huic notando, idem quoque sentiendum esse de legatis aut donatis ad causam piam, videlicet pro redemptione Captiuorum, aut sustentatione pauperum, quamuis in genere seu indeterminatè, pro eiusmodi legatis seu relictis si executor alius constitutus non sit, ad Episcopum loci agere pertinet. *l. Nulli. 28. l. Si quis. 48. C. de Episcopis. & docet gloss. in l. Ut diuinum. 23. verb. captiuorum. C. de SS. Ecclesiis.* Episcopo autem negligente per annos 40. prescriptio cum bona fide perficitur. *auth. cit. 8. pro temporalibus.* vbi habetur, quod prescriptiones, quæ contra priuatum esse solent annorum 10. 20. aut 30. aduersus Ecclesiam aut sacrum locum, vel in hæreditatibus, aut legatis ad pias causas, ante annos 40. non perficiantur, & notauit id *gloss. in cit. l. Ut diuinum. verb. centum. Abbas. in c. 2. n. 10. hoc tit. Felin. ibid. n. 4.* vbi tamen monet, quod pauperibus post prescriptionem beneficium restitutionis in integrum quadriennio non minus, quam piis locis com-

competere debeat, qua de re dixit. *l. 3. tr. 1. de just. c. 8. n. 20.*

5 Contrarium docuit Ant. hic, quod præscriptio non procedat, si pauperibus indeterminatè legatum sit; cum enim pauperes incerti sint, imputari ipsis non potest, quod agere intermiserint. *argum. l. 1. §. ne autem.* Vbi dicunt DD. quod non valenti agere, non currat præscriptio, sicuti si Pater, penes quem filii aduentitia bona sunt, agere pro eis intermittat, id filio non nocet *cit. §. Ne autem.*

Sed rectè ad hoc respondet *Abbas. cit. r. 10.* utroque jure notissimum esse, quod ob negligentiam administratoris lege constituti, natu minoribus, Ecclesiis, piis locis, & causis perficiatur præscriptio, tamen si minor procuratorem habens, sicuti & Ecclesia, aut pia causa per se ipsam agere non possit: de Patre autem habente bona aduentitia filii, alia ratio est, cum ea non habeat, ut legitimus administrator filius datus, sed proprio jure usum fructum teneat, proprietatè ad filios spectante, quemadmodum & Maritus dotem retinet, & administrat jure proprio propter usum-fructum ad se pertinentem, quare nec contra uxorem præscriptio in rebus dotalibus procedit, dum constante matrimonio agere non potest. *l. In rebus. 30. C. de jure dotium.*

CAPITVLVM V.

Vigilanti.

PARAPHRASIS.

Cauendum est, ne malà fide prædia aliena possideamus, quoniam nulla temporis diuturnitas malæ fidei possessionem adiuuat, & semper malæ fidei possessor aliquis censendus est, postquam sciuit rem alienam esse, donec resipuerit, videlicet restituendo. Ephesinus quidam legislator ob hominum res & jura sua non repetentium desidiam vitandam, & longi temporis errorem auferendum, 30. vel 40. annorum præscriptionem, etiam cum malæ fidei possessione introduxit, sed hæc

lex irrita est, & injusta, siue is, ad quem res pertinet, sibi competere sciat, siue ignoret.

SUMMARIUM.

1. Possessor mala fidei nullo unquam tempore præscribit.
2. Leges Cæsarea possessori mala fidei præscriptionem concedentes, à jure Canonico abolitæ sunt.
3. Vti mala fidei possessor præscribere rem non potest; ita potest bona fidei, siue dominus sciat, siue nesciat rem ad se pertinere, vel ab alio possideri.
4. Probabiliter tamen ignorans rem suam ab alio possideri, si ignorantia causam alleget, restitutionem in integrum obtinere debet.
5. Contra absentem, aut ignorantem, rem ab alio occupatam, & civilem possessionem retinentem, non currit præscriptio.

NOtand. I. Possessor malæ fidei nullo unquam tempore præscribit. *c. ult. hoc. tit. & regul. 2. in 6. vide, quæ docui l. 3. tr. 1. de just. c. 8. n. 10.*

Not. II. Possessori malæ fidei Cæsareo jure præscriptio conceditur ob odium Domini res suas petere negligentis *l. Si quis emptionis. §. Quod si quis. C. de præscriptione. 30. vel 40. annorum, & explicat Gratianus post C. Placuit. 15. causa. 16. q. 3. sed leges istæ Canonico jure abolitæ sunt, videri potest *Couar. in Reg. possessor. p. 2. §. 11.**

Potè sicuti malæ fidei possessor præscribere non potest, siue Dominus sciat, siue nesciat rem ad se pertinere, vel ab alio possideri, ut hic dicitur, ita vice versâ bonæ fidei possessor præscribere seu vsu capere rem potest, siue Dominus, aut is, ad quem res pertinet, sciat, siue ignoret ad se pertinere, vel ab altero possideri. *l. ult. prope fin. junctâ. gloss. ff. de præscript. longi temporis.*

Limita 1. Si probabiliter ignorans rem suam ab alio possideri, ignorantia causam alleget, quod restitutionem in integrum obtinere debeat, secundum *Abbatem. hic. n. 3. Bart. in l. 1. §. Si quis. ff. de itinere & c.*

Limita 2. Si absens, aut ignorans rem suam